

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD-2068, Chișinău, str. Alecu Russo, 1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

DECIZIE

mun. Chișinău

din 29 decembrie 2023

Nr. DA-06/20-66

Plenul Consiliului Concurenței,

acționând în temeiul art. 41 din Legea concurenței* nr. 183 din 11.07.2012 (*în continuare – Legea concurenței*), Hotărârii Parlamentului nr. 331 din 30.11.2018 privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței, Hotărârii Parlamentului nr. 33 din 17.02.2022 privind numirea în funcția a unui membru și președinte al Plenului Consiliului Concurenței, Hotărârii Parlamentului nr. 380 din 07.12.2023 privind numirea în funcția de vicepreședinte al Plenului Consiliului Concurenței, Hotărârii Parlamentului nr. 381 din 07.12.2023 privind numirea în funcția de membru al Plenului Consiliului Concurenței, Hotărârii Parlamentului nr. 382 din 07.12.2023 privind numirea în funcția de membru al Plenului Consiliului Concurenței,

examinând raportul de investigație asupra cazului inițiat prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 06 din 10.03.2020, modificată prin Dispozițiile Plenului Consiliului Concurenței nr. 26 din 15.10.2020 și nr. 24 din 25.06.2021, materialele acumulate în cadrul investigației, observațiile părților, precum și urmare a audierilor desfășurate la data de 29.12.2022

A CONSTATAT:

1. În baza notei examinerului nr. DA-07/82 din 06.03.2020 referitor la unele aspecte ce țin de activitatea întreprinderilor „AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL, Plenul Consiliului Concurenței a emis Dispoziții nr. 06 din 10.03.2020 (modificată ulterior prin Dispozițiile Plenului Consiliului Concurenței nr. 26 din 15.10.2020 și nr. 24 din 25.06.2021), privind inițierea din oficiu a investigației referitor la semnele încălcării art. 5 din Legea concurenței nr. 183/2012 de către întreprinderile „AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL, participante în cadrul procedurilor de achiziții electronice în anul 2019.

2. Astfel, obiectul investigației îl constituie acțiunile întreprinderilor „AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL, participante în cadrul procedurilor de achiziții electronice organizate și desfășurate în anul 2019, fiind prezente semnele încălcării art. 5 din Legea concurenței.

I. PĂRȚILE IMPLICATE

3. „AVB Lider” SRL¹ – ✕✕✕.
4. „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL² – ✕✕✕.

II. PIAȚA RELEVANTĂ: PIAȚA PRODUSULUI ȘI PIAȚA GEOGRAFICĂ

5. Examinarea problemelor concurențiale și evaluarea unei cauze de concurență se efectuează în cadrul pieței relevante.
6. Potrivit art. 4 din Legea concurenței, piața relevantă este definită drept piață în cadrul căreia trebuie evaluată o anumită problemă de concurență și care se determină prin raportarea pieței relevante a produsului la piața geografică relevantă.
7. În cazul procedurilor de achiziție publică, piața relevantă prezintă un specific aparte, întrucât autoritățile publice pot face achiziții numai prin organizarea unor proceduri concurențiale. Astfel, manifestarea concurenței pentru produsele sau serviciile care fac obiectul achiziției publice are loc doar în procesul organizării și desfășurării acesteia. Întreprinderile care depun oferte de participare concurează prin oferta financiară și/sau tehnică, în funcție de criteriul de atribuire ales de autoritatea contractantă, abia după calificarea lor din punct de vedere al respectării criteriilor de calificare și selecție.
8. Având în vedere că, în cadrul achizițiilor publice concurența se manifestă în limita obiectului licitației, **piața relevantă a produsului** urmează a fi determinată pentru fiecare achiziției publice în parte, **în dependență de obiectul acesteia**.
9. Totodată, menționăm că **piața relevantă geografică** cuprinde zona în care întreprinderile implicate în cererea și oferta de produse sau servicii, în care condițiile de concurență sunt suficient de omogene și care poate fi delimitată de zonele geografice învecinate, deoarece condițiile de concurență diferă în mod apreciabil în respectivele zone. Astfel, nu este necesară o omogenitate perfectă a condițiilor de concurență între operatori, fiind suficient dacă acestea sunt „similare” sau „suficient de omogene”.
10. Dat fiind faptul că, ofertele publice sunt valabile pe teritoriul Republicii Moldova, iar întreprinderilor li se asigură o dimensiune națională de intrare pe piață/ participare la concursurile respective, în temeiul prevederilor art. 30 alin. (2) lit. d) din Legea concurenței, **piața geografică relevantă** este considerată de dimensiune națională, respectiv teritoriul Republicii Moldova.
11. Astfel, **piața relevantă** se determină, după cum urmează.

¹ *Principalele genuri de activitate:* ✕✕✕

² *Principalele genuri de activitate:* ✕✕✕

- ❖ Pentru achiziția publică (cerere oferte de prețuri) electronică MD-1550832618231³ - **achiziționarea lucrărilor de demontare și montare a ferestrelor și ușilor la balcon – lotul 1 și lucrări de demontare și montare a ferestrelor și ușilor la spălătorie – lotul 2**, organizată și desfășurată de Centrul de plasament pentru persoane vârstnice și persoane cu dizabilități, r-nul Dubăsari, pe teritoriul Republicii Moldova.
- ❖ Pentru achiziția publică (cerere oferte de prețuri) electronică MD-1562161945657⁴ - **achiziționarea lucrărilor de instalare a iluminatului stradal în or. Vulcănești (conform autorității contractante Установка оборудования уличного освещения г. Вулканешты)**, organizată și desfășurată de administrația raionului Vulcănești, pe teritoriul Republicii Moldova.
- ❖ Pentru achiziția publică (cerere oferte de prețuri) electronică MD-1568640178094⁵ - **achiziționarea lucrărilor de instalare a iluminatului stradal în or. Vulcănești (conform autorității contractante Монтаж уличного освещения улиц г. Вулканешты)**, organizată și desfășurată de Administrația raionului Vulcănești, pe teritoriul Republicii Moldova.
- ❖ Pentru achiziția publică (cerere oferte de prețuri) electronică MD-1571036997332⁶ - **achiziționarea lucrărilor de construcție și extindere a rețelilor de iluminare pe porțiuni de drum local de interes raional L428.1 s. Oxentea și L425 s. Pîrîta, r-nul Dubăsari**, organizată și desfășurată de Consiliul raional Dubăsari, pe teritoriul Republicii Moldova.
- ❖ Pentru achiziția publică (cerere oferte de prețuri) electronică MD-1570453813220⁷ - **achiziționarea lucrărilor de extindere a sistemului de iluminat stradal în s. Șerpeni**, organizată și desfășurată de Primăria satului Șerpeni, r-nul Anenii Noi, pe teritoriul Republicii Moldova.

Perioada de timp supusă examinării

12. Perioada de timp supusă examinării, în sensul prezentei investigații, este perioada cuprinsă între 25.02.2019 – 29.10.2019, ce cuprinde data publicării on-line a anunțului de achiziții pentru prima procedura nr. MD-1550832618231 și până la data atribuirii contractului de achiziție pentru ultima procedura nr. MD-1570453813220, la care au participat întreprinderile implicate.

III. ACTE ȘI FAPTE CONSTATATE

13. Pentru perioada anului 2019, au fost identificate 5 proceduri electronice de achiziții publice la care întreprinderile „AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL au participat în comun, după cum urmează.

³ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1550832618231?tab=awards>

⁴ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1562161945657?tab=awards>

⁵ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1568640178094?tab=awards>

⁶ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1571036997332?tab=awards>

⁷ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1570453813220?tab=awards>

14. Procedura de achiziții publice nr. MD-1550832618231, privind achiziționarea lucrărilor demontare și montare a ferestrelor și ușilor la balcon, demontare și montare a ferestrelor și ușilor la spălătorie

Valoarea estimativă a achiziției – 505 000,00 MDL (fără TVA)

Câștigător lot.1 „Mobiclass” SRL – 134 006,74 MDL (fără TVA)

Câștigător lot.2 „Contavo-Com” ÎM – 184 859,00 MDL (fără TVA)

15. Potrivit informației de pe portalul www.mtender.gov.md (rubrica „Ofertele electronice”)⁸, au fost depuse câte 11 oferte de participare pentru fiecare lot:

Lotul 1: Ferestre și uși la balcon

Denumirea întreprinderii	Publicare ofertă		Valoarea ofertei, (MDL, fără TVA)
	Data	Ora	
„Mobiclass” SRL	06.03.2019	11:32	134 006,74
„Livart Prim” SRL	07.03.2019	09:52	156 289,82
„Fenster Bau” SRL	06.03.2019	10:35	169 997,78
„Contavo-Com” SRL	06.03.2019	20:33	175 019,00
„Anserplast” SRL	06.03.2019	19:47	191 248,29
„TopoBau” SRL	06.03.2019	13:12	195 536,03
„Provladina Construct” SRL	04.03.2019	12:20	230 315,05
„AVB Lider” SRL	06.03.2019	14:23	240 125,23
„Hiperteh” SRL	05.03.2019	17:26	254 876,26
„Alfa Electro-Montaj Grup” SRL	07.03.2019	09:18	272 815,20
„Vamelidas-Nord” SRL	07.03.2019	09:43	374 596,07

Lotul 2: Ferestre și uși la spălătorie

Denumirea întreprinderii	Publicare ofertă		Valoarea ofertei, (MDL, fără TVA)
	Data	Ora	
„Contavo-Com” SRL	06.03.2019	20:37	184 859,00
„Livart Prim” SRL	07.03.2019	09:52	191 967,98
„Vamelidas-Nord” SRL	07.03.2019	09:23	198 983,43
„Mobiclass” SRL	06.03.2019	11:35	220 012,62
„Provladina Construct” SRL	04.03.2019	12:26	257 364,68
„AVB Lider” SRL	06.03.2019	14:21	258 795,16
„Fenster Bau” SRL	06.03.2019	10:42	269 998,34
„Anserplast” SRL	06.03.2019	19:49	291 179,13
„TopoBau” SRL	06.03.2019	13:14	299 216,17
„Hiperteh” SRL	05.03.2019	17:28	301 348,52
„Alfa Electro-Montaj Grup” SRL	07.03.2019	09:22	306 695,08

16. Urmare a analizei ofertelor depuse de întreprinderi⁹, au fost constatate următoarele.

17. Procedura de achiziții publice nr. ocds-b3wdp1-MD-1562161945657, privind achiziționarea lucrărilor de instalare a iluminatului stradal în or. Vulcănești

⁸ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1550832618231?tab=bids>

⁹ Conform informațiilor parvenite de la CTIF

Valoarea estimativă a achiziției – 407 142,33 MDL (fără TVA)

Câștigător – procedură anulată

18. Potrivit informației de pe portalul www.mtender.gov.md (rubrica „Ofertele electronice”)¹⁰, au fost depuse 9 oferte de participare:

Denumire întreprindere	Publicarea ofertelor		Valoarea ofertei, (MDL, fără TVA)
	Data	Ora	
„Zepto” SRL	31.07.2019	18:55	234 119,90
„Energoled” SRL	31.07.2019	18:10	293 600,00
„CIA Electroservice” SRL	31.07.2019	22:38	293 862,93
„Neoenerg Construct” SRL	31.07.2019	11:44	306 536,27
„AVB Lider” SRL	31.07.2019	17:14	316 585,65
„Alfa Electro-Montaj Grup” SRL	31.07.2019	17:20	323 412,16
„Moncomtex” SRL	31.07.2019	19:17	341 828,42
„Dielectric” SRL	30.07.2019	15:39	407 142,33
„Picatura – DG” SRL	30.07.2019	16:04	407 142,33

19. Urmare a analizei ofertele depuse de întreprinderi, au fost constatate următoarele.

✂✂✂

20. **Procedura de achiziții publice nr. MD-1568640178094, privind achiziționarea lucrărilor de instalare a iluminatului stradal în or. Vulcănești**

Valoarea estimativă a achiziției – 407 142,33 MDL (fără TVA)

Câștigător „Ajustarea Rețelelor Electrice” SRL – 220 325,78 MDL (fără TVA)

21. Potrivit informației de pe portalul www.mtender.gov.md, (rubrica ofertele electronice)¹¹, au fost depuse 8 oferte de participare:

Denumire întreprindere	Publicarea ofertelor		Valoarea ofertei, (MDL, fără TVA)
	Data	Ora	
„Ajustarea Rețelelor Electrice” SRL	25.09.2019	15:21	220 325,78
„Zepto” SRL	26.09.2019	09:41	223 200,00
„Energoled” SRL	25.09.2019	18:49	274 000,00
„Electro Proiect Services” SRL	26.09.2019	09:35	286 897,00
„AVB Lider” SRL	25.09.2019	12:06	316 544,94
„Neoenerg Construct” SRL	26.09.2019	08:41	318 706,49
„Alfa Electro-Montaj Grup” SRL	25.09.2019	12:09	323 412,16
„Dielectric” SRL	26.09.2019	09:46	360 403,25

22. Urmare a analizei ofertele depuse de întreprinderi, au fost constatate următoarele.

✂✂✂

23. **Procedura de achiziții publice nr. MD-1571036997332, privind achiziționarea lucrărilor de iluminare pe porțiuni de drum local de interes raional L428.1 s. Oxentea și L425 s. Pîrîta, r-nul Dubăsari**

¹⁰ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1562161945657?tab=bids>

¹¹ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1568640178094?tab=bids>

Valoarea estimativă a achiziției – 564 348,40 MDL (fără TVA)

Câștigător – procedură anulată

24. Potrivit informației de pe portalul www.mtender.gov.md (rubrica ofertele electronice)¹², au fost depuse 6 oferte de participare:

<i>Denumire întreprindere</i>	<i>Publicarea ofertelor</i>		<i>Valoarea ofertei, (MDL, fără TVA)</i>
	<i>Data</i>	<i>Ora</i>	
„AVB Lider” SRL	24.10.2019	21:11	330 816,41
„Alfa Electro-Montaj Grup” SRL	25.10.2019	10:56	370 517,75
„Energoled” SRL	25.10.2019	09:39	376 613,33
„Savtels” SRL	25.10.2019	10:20	449 033,90
„Electro Proiect Services” SRL	23.10.2019	13:50	450 048,00
„InstelPrim” SRL	25.10.2019	10:54	457 139,00

25. Urmare a analizei ofertelor depuse de întreprinderi, au fost constatate următoarele.

✂✂✂

26. *Procedura de achiziții publice cu nr. MD-1570453813220, privind achiziționarea lucrărilor de extinderea sistemului de iluminat stradal în s. Șerpeni, r-nul Anenii Noi*

Valoarea estimativă a achiziției – 830 000,00 MDL (fără TVA)

Câștigător „Zepto” SRL – 389 548,15 MDL (fără TVA)

27. Potrivit informației de pe portalul www.mtender.gov.md, (rubrica ofertele electronice)¹³, au fost depuse 8 oferte de participare:

<i>Denumire întreprindere</i>	<i>Publicarea ofertelor</i>		<i>Valoarea ofertei, lei (fără TVA)</i>
	<i>Data</i>	<i>Ora</i>	
„Zepto” SRL	25.10.2019	19:16	389 548,15
„Energoled” SRL	25.10.2019	17:07	415 000,00
„Alfa Electro-Montaj Grup” SRL	25.10.2019	18:28	446 545,36
„CVR – Electro” SRL	25.10.2019	15:06	477 649,28
„AVB Lider” SRL	25.10.2019	20:52	496 198,05
„Eco Evolutions” SRL	14.10.2019	12:24	500 000,00
„Capital” SRL	25.10.2019	14:36	533 104,95
„Galicus” SRL	25.10.2019	16:27	548 910,74

28. Urmare a analizei ofertelor depuse de întreprinderi, au fost constatate următoarele.

✂✂✂

29. În altă ordine de idei, urmare a coroborării informațiilor disponibile, pot fi evidențiate următoarele constatări referitor la cele 5 proceduri de achiziții publice la care au participat, în comun, întreprinderile „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL și „AVB Lider” SRL, în anul 2019.

¹² <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1571036997332?tab=bids>

¹³ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1570453813220?tab=bids>

30. XXXX.
31. Urmare, se constată o coordonare a comportamentului întreprinderilor la elaborarea ofertelor și stabilirea prețurilor, acțiuni care se încadrează în noțiunea de *trucare a ofertelor*, prevăzută la art. 4 din Legea concurenței.
32. În cadrul inspecțiilor desfășurate la întreprinderile „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL și „AVB Lider” SRL, în conformitate cu Ordinele Președintelui Consiliului Concurenței cu privire la efectuarea inspecției Seria CC nr. XXXX și nr. XXXX din XXXX și Delegațiile de inspecție nr. XXXX și nr. XXXX din XXXX, s-au constatat următoarele.
33. XXXX.
34. XXXX.
35. XXXX.
36. XXXX
37. XXXX
38. XXXX.
39. XXXX.
40. XXXX.
41. XXXX.
42. XXXX
43. XXXX.
44. XXXX.
45. XXXX.
46. XXXX.
47. XXXX.
48. XXXX.
49. XXXX.
50. XXXX.
51. Așadar, se menționează că într-un mediu concurențial normal, întreprinderile trebuie să concureze unele cu celelalte și nu să coopereze pentru a influența condițiile pieței, în detrimentul concurenței și, în final, al consumatorilor. Este necesar ca fiecare întreprindere să își stabilească în mod independent propria politică comercială pe care intenționează să o adopte în piață, la caz „AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL, acționând contrar acestor norme. În acest sens, o înțelegere anticoncurențială este de natură a diminua capacitatea întreprinderilor de a lua decizii în mod independent și, prin urmare, poate crește probabilitatea coordonării comportamentului în piață, eliminând incertitudinile cu privire la deciziile viitoare a concurenților.
52. În concluzie, din informațiile, probele și concluziile menționate, se constată trucarea ofertelor de participare a întreprinderilor investigate prin:

IV. Calificarea legală a acțiunilor constatate

53. În conformitate cu art. 5 din Legea concurenței, sunt interzise orice acorduri între întreprinderi sau asociații de întreprinderi, orice decizii ale asociațiilor de întreprinderi și orice practici concertate care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia.
54. Totodată, conform art. 5 alin. (3) lit. d) din Legea concurenței (în redacția în vigoare la momentul săvârșirii faptei), acordurile anticoncurențiale sunt, în special, cele îndreptate spre participarea cu oferte truate la licitații sau la orice alte forme de concurs de oferte.
55. Pentru a se putea constata incidența art. 5 alin. (1) din Legea concurenței asupra unui acord sau practică anticoncurențială, este necesară îndeplinirea cumulativă a următoarelor trei condiții:
 - existența a cel puțin două întreprinderi independente;
 - existența faptei – a unui acord, a unei decizii a unei asociații de întreprinderi sau a unei practici concertate;
 - acordul să aibă ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia.

Existența a cel puțin două întreprinderi independente

56. Interdicțiile art. 5 din Legea concurenței sunt aplicate și impuse întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi, atunci când acestea produc efecte pe teritoriul Republicii Moldova.
57. În sensul definit de art. 4 din Legea concurenței, întreprindere semnifică orice entitate, inclusiv asociație de întreprinderi, angajată în activitate economică, indiferent de statutul juridic și modul de finanțare al acesteia.
58. În speța investigată, din perspectiva aplicării art. 5 din Legea concurenței, au fost identificate „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL și „AVB Lider” SRL, care sunt societăți comerciale organizate conform legislației Republicii Moldova. Acestea, în scopul obținerii de profit, desfășoară activitate economică, având astfel calitate de întreprindere în sensul Legii concurenței.
59. Potrivit art. 4 din Legea concurenței, întreprinderile dependente sunt întreprinderi care fac parte din același grup de întreprinderi sau sunt controlate de aceeași persoană ori de aceleași persoane.
60. Totodată, grupul de întreprinderi, în sensul definit de art. 4 din Legea concurenței, este o întreprindere care exercită controlul și toate întreprinderile controlate direct sau indirect de aceasta.

61. Conform informațiilor din baza de date a Serviciului Fiscal de Stat, Extraselor din Registrul de stat al persoanelor juridice (X), încărcate de către întreprinderi pe portalul www.achizitii.md, precum și a documentelor de constituire se constată că la data participării în cadrul achizițiilor investigate, întreprinderile aveau următorii asociați și administratori:
- „AVB Lider” SRL – XXX.
 - „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL – XXX.
62. În consecință, constatările menționate supra și cele expuse la Capitolul III „Părțile implicate”, demonstrează faptul că întreprinderile „AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL, în perioada desfășurării procedurilor de achiziții, erau întreprinderi independente, întrucât aceste întreprinderi nu făceau parte din același grup de întreprinderi și nu erau controlate de aceeași persoană ori de aceleași persoane.
63. În observațiile prezentate de către întreprinderile vizate în investigație, s-a invocat faptul că ambele întreprinderi sunt dependente. Acest argument a fost respins de către Plenul Consiliului Concurenței. Argumentul respectiv al părților și argumentele Consiliului Concurenței vor fi analizate mai jos în compartimentul V „Exercitarea dreptului la apărare”.

Existența unui acord, a unei decizii a unei asociații de întreprinderi sau a unei practici concertate

64. Obiectul deciziei date vizează comportamentul adoptat de părțile implicate în contextul participării la procedurile de achiziții publice: *nr. MD-1550832618231, nr. MD-1562161945657, nr. MD-1568640178094, nr. MD-1571036997332 și nr. MD-1570453813220.*
65. Art. 5 alin. (1) și alin. (3) lit. d) din Legea concurenței (în redacția în vigoare la momentul săvârșirii faptei), interzice fără a fi necesară o decizie prealabilă în acest sens, orice acorduri între întreprinderi sau asociații de întreprinderi, orice decizii ale asociațiilor de întreprinderi și orice practici concertate care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia. Participarea cu oferte truate la licitații sau la orice alte forme de concurs de oferte fiind expres interzisă.
66. Respectiv, existența unui acord anticoncurențial poate fi dedusă dintr-un număr de coincidențe și indicii care luate împreună, pot, în absența unei explicații plauzibile, să constituie o încălcare a regulilor de concurență. Aceste indicii și coincidențe pot furniza informații nu doar despre simpla existență a unui acord anticoncurențial, dar și despre durata acestora în timp sau despre perioada în care au fost aplicate.

67. Astfel de practici sunt sancționate întrucât „colaborarea/ coordonarea” (demonstrată prin ~~XXX~~, comportamentul efectiv al „AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL) a eliminat incertitudinea concurenței, întreprinderile în cauză determinându-și comportamentul pe piață fără a mai fi în mod real autonome.
68. Materialul probator acumulat pe parcursul investigației a demonstrat că părțile implicate au avut un comportament coordonat, în acest sens, fiind realizate contacte directe prin care s-au obținut informații care probează și argumentează existența schimbului de informații strategice ale întreprinderilor „AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL, precum și a faptelor anticoncurențiale de participare cu oferte truate la 5 proceduri de achiziții publice¹⁴.
69. Întreprinderile „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL și „AVB Lider” SRL au adoptat o conduită anticoncurențială, realizând un acord anticoncurențial și/sau practică concertată de trulare a ofertelor.
70. Participarea cu oferte truate la licitații sau la orice alte forme de concurs de oferte este în mod expres interzisă de lege.
71. Scopul obiectiv al acordului anticoncurențial și/sau practicii concertate a rezultat din comportamentul adoptat de întreprinderi cu ocazia de participare la achizițiile publice investigate - *acordul anticoncurențial a avut scop, asigurarea adjudecării contractului întreprinderii stabilite în prealabil*.
72. În ceea ce privește legătura de cauzalitate între concertare și comportamentul pe piață, s-a constatat ~~XXX~~, singura explicație logică a acestor acțiuni fiind concertarea voințelor de eliminare a incertitudinii comportamentale în vederea obținerii profitului suplimentar nejustificat.

Acordul să aibă ca obiect sau ca efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia

73. Art. 5 alin. (1) din Legea concurenței interzice acordurile între întreprinderi, deciziile unei asociații de întreprinderi sau practicile concertate care au ca obiect sau ca efect restrângerea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia.
74. Concomitent, dacă este evident că un acord a avut ca obiect să restrângă, împiedice sau să denatureze concurența, atunci nu mai este nevoie să fie examinate efectele acelui acord. Mai mult, un cartel care are ca obiect restrângerea concurenței nu poate fi apărut pe motiv că nu a avut acest efect, pentru că nu a funcționat sau datorită faptului că unul sau altul dintre membrii săi nu a intenționat să îl pună în practică.

¹⁴ ~~XXX~~

75. Acordurile de tip cartel dur sunt restricționări grave ale concurenței **prin obiect**, care sunt considerate că prin însăși natura lor pot afecta concurența, în sensul restrângerii, împiedicării sau denaturării acesteia. Sunt restricții care, din perspectiva obiectivelor urmărite de regulile de concurență, au un potențial anticoncurențial ridicat, așa încât nu este necesar ca pentru scopurile urmărite de aplicare a art. 5 alin. (1) din Legea concurenței să se probeze un efect concret asupra pieței.
76. În situația în care întreprinderile își coordonează activitatea, este evident viciat caracterul obiectiv al comportamentului acestora, iar prețurile bunurilor/serviciilor comercializate sunt afectate, în mod direct.
77. De asemenea, formarea prețurilor/ ofertelor trebuie să reprezinte rezultatul unor pluralități de manifestări independente de voință, în măsura în care ele reprezintă însă rezultatul unei coordonări, acestea au aptitudinea de a induce în eroare asupra naturii, întinderii, scopului și intensității concurenței. O astfel de inducere în eroare, precum și scăderea intensității presiunii concurențiale, ce ar trebui să se manifeste între întreprinderi independente, are aptitudinea de a limita concurența.
78. În cazul investigat, întreprinderile „AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL au realizat o practică anticoncurențială de coordonare a prețurilor de participare în cadrul a 5 (cinci) proceduri de achiziții publice, care a avut ca obiect eliminarea concurenței dintre întreprinderile „AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL. În acest fel, între întreprinderi nu a existat o competiție reală și eficientă.
79. Acordurile în cadrul cărora este coordonat comportamentul întru participarea cu oferte truate la licitații, precum și alte condiții de tranzacționare sunt considerate ca fiind de o gravitate deosebită, acestea prezentând un asemenea grad de nocivitate pentru concurență și consumatori, încât, se admite, în acord cu art.5 alin.(5) din Legea concurenței (în redacția în vigoare la momentul săvârșirii faptei), că nu este necesară probarea efectelor lor anticoncurențiale, fiind considerate încălcări prin obiect.

V. Exercițarea dreptului la apărare

80. Raportul de investigație a fost remis către „AVB Lider” SRL, prin scrisoarea cu nr. X X X, fiind recepționată la data de X X X.
81. Raportul de investigație, a fost remis către „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL prin scrisoarea cu nr. X X X, fiind recepționată la data de X X X.
82. La data de X X X, de la poșta electronică X X X, a parvenit cererea semnată de administratorii întreprinderilor investigate, fără număr de ieșire, prin care a fost solicitat accesul la dosarul cauzei în conformitate cu prevederile art. 60 din Legea concurenței.

83. Prin scrisoarea cu nr. X/X/X, a fost remis răspuns către întreprinderea „AVB Lider” SRL referitor la ora și data stabilită pentru accesul la dosar.
84. Prin scrisoarea cu nr. X/X/X, a fost remis răspuns către întreprinderea „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL referitor la ora și data stabilită pentru accesul la dosar, confirmarea recepționării a fost la data de X/X/X.
85. La data de X/X/X, de la poșta electronică X/X/X, a parvenit cererea X/X/X, fără număr de ieșire, referitor la imposibilitatea prezentării reprezentanților „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL la procedura de acces la dosar, făcând referință la situația de forță majoră în domeniu energiei electrice.
86. La data de X/X/X, la sediul Consiliului Concurenței s-a prezentat X/X/X „AVB Lider” SRL, în vederea acordării accesului la dosar.
87. Urmare a acordării accesului la dosar, X/X/X a depus cererea (înregistrată cu nr. X/X/X), referitor la eliberarea copiilor actelor selectate din dosar administrativ, instrumentat de Consiliul Concurenței.
88. Prin scrisoarea cu nr. X/X/X, au fost eliberate copiile actelor solicitate, fapt confirmat prin înscrierea olografă a X/X/X.
89. Prin scrisoarea cu nr. X/X/X, întreprinderea „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL a fost informată referitor la stabilirea unei noi date pentru oferirea accesului la dosar, confirmarea recepționării a fost la data de X/X/X. În context, întreprinderea „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL, la data stabilită pentru accesul la dosar, nu s-a prezentat.
90. La data de X/X/X, în cadrul Consiliului Concurenței, prin intermediul poștei electronice, a parvenit scrisoarea de la X/X/X, în interesul „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL, cu numărul de ieșire – nr. X/X/X (înregistrată cu nr. de intrare X/X/X), ce conținea observațiile întreprinderii.
91. La data de X/X/X, în cadrul Consiliului Concurenței, prin intermediul poștei electronice, a parvenit scrisoarea de la X/X/X, în interesul „AVB Lider” SRL, cu numărul de ieșire – nr. X/X/X (înregistrată cu nr. de intrare X/X/X), ce conținea observațiile întreprinderii.
92. Prin scrisoarea cu nr. X/X/X, în temeiul art. 64 din Legea concurenței, au fost invitați la audieri reprezentanții întreprinderi „AVB Lider” SRL, stabilite pentru data de X/X/X, confirmarea recepționării a fost la data de X/X/X.
93. Prin scrisoarea cu nr. X/X/X, în temeiul art. 64 din Legea concurenței, au fost invitați la audieri reprezentanții întreprinderi „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL, stabilite pentru data de X/X/X, confirmarea recepționării a fost la data de X/X/X.

94. La data de X X X, de la poșta electronică X X X, a parvenit cererea semnată de administratorii întreprinderilor investigate, prin care a fost solicitată amânarea ședinței de audieri stabilită pentru data de X X X.
95. Prin scrisoarea cu nr. X X X, a fost acceptată solicitarea de amânare a audierilor, fiind stabilite pentru data de X X X.
96. La data de X X X, a avut loc audierea întreprinderii „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL, care a fost reprezentată de X X X.
97. La data de X X X, prin intermediul poștei electronice, a parvenit scrisoarea X X X cu numărul – X X X (înregistrată cu nr. de intrare X X X), prin care au fost remise informații suplimentare urmare a ședinței de audiere din X X X.
98. Prin scrisorile cu nr. X X X, a fost solicitate informații suplimentare la cele prezentate în cadrul observațiilor și audierilor care ar putea confirma/proba dependența întreprinderilor „AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL.
99. Astfel, în cadrul procedurii de asigurare a dreptului la apărare¹⁵, argumentul principal invocat de către părți a fost că ambele întreprinderi vizate în investigație sunt dependente. Prin urmare, se invocă faptul că între aceste întreprinderi nu poate exista concurența reală și, prin urmare, nu poate avea loc nici un acord anticoncurențial. În continuare, mai detaliat vor fi analizate argumentele concrete în susținerea acestei poziții, și după aceasta, va fi dată aprecierea legală cu concluzia de rigoare a Consiliului Concurenței.
100. **„AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL precizează următoarele.**

Din istoricul companiei, X X X a fost în calitate de co-fondator la compania „AVB Lider” SRL la data fondării, având cota-parte de X din capitalul statutar. Iar ulterior (în anul 2016), s-a retras din lista co-fondatorilor doar oficial, în realitate deținând controlul asupra ambelor companii.

Poziția Consiliului Concurenței la argumentul de la pct. 100 – se resping ca neprobate

O dată cu înstrăinarea cotei sociale în anul 2016, X X X și-a consumat/stins raportul juridic de eventual control la întreprinderea „AVB Lider” SRL, în acest sens, neavând dreptul de proprietate sau de folosință parțială asupra activelor întreprinderii menționate în sensul Legii concurenței.

101. **„AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL precizează următoarele.**

¹⁵ art. 58 din Legea concurenței nr. 183/2012

Comaniile „AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL fac parte din același grup de întreprinderi, dat fiind afilierea acestora atât prin intermediul fondatorilor, cât și prin activitatea economică, sediu și altele. Acest fapt **face imposibilă existența unor înțelegeri între aceste două companii, odată ce fac parte din același grup.**

Afilierarea companiilor în cauză (care a fost adusă la cunoștință reprezentanților Consiliului Concurenței, inclusiv verbal în timpul inspecției), este evidentă datorită mai multor factori, printre care: ✂✂✂.

Poziția Consiliului Concurenței la argumentele de la pct. 101 – se resping ca neîntemeiate

✂✂✂

În sensul art. 4 din Legea concurenței, *grupul de întreprinderi* este definit ca întreprindere care exercită controlul și toate întreprinderile controlate direct sau indirect de aceasta.

În conformitate cu pct. 10 din Regulamentul privind concentrările economice aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 17 din 30.08.2013, controlul decurge din drepturi, contracte sau orice alte mijloace care, fie separat sau combinate și având în vedere circumstanțele de drept sau de fapt relevante, conferă posibilitatea exercitării unei influențe decisive asupra unei întreprinderi, în special prin: dreptul de proprietate sau dreptul de folosință integral sau parțial asupra activelor unei întreprinderi; drepturi sau contracte ce conferă o influență decisivă asupra structurii, voturilor sau deciziilor organelor unei întreprinderi.

Exercitarea controlului (direct sau indirect), se manifestă prin deținerea unei majorități în capitalul social al unei întreprinderi care-i permite exercitarea majorității drepturilor de vot sau deținerea a mai mult de 50% la sută din totalul drepturilor de vot sau deținerea dreptului de a alege, de a desemna sau de a elibera majoritatea membrilor executivului sau a consiliului întreprinderii sau prin deținerea dreptului de a gestiona afacerea sau a influența activitatea întreprinderii în baza unui contract sau altui aranjament legal sau prin deținerea dreptului de a influența decisiv activitatea întreprinderii adoptând decizii în cadrul altor întreprinderi.

✂✂✂

Astfel, declarațiile din cadrul inspecției contravin cu declarațiile depuse de întreprinderi ulterior, fapt ce denotă rea-credința administratorilor întreprinderilor, aceștia invocând existența/inexistența ✂✂✂ și dependența/independența întreprinderilor în funcție de intenție – de a participa la procedura de achiziții ca întreprinderi dependente sau de a-și justifica comportamentul anticoncurențial în cadrul procedurilor de achiziții.

Reieșind, din cele menționate supra, în perioada desfășurării procedurilor de achiziții publice investigate, întreprinderile *nu erau controlate de aceeași persoană ori de aceleași persoane* și erau întreprinderi independente în sensul Legii concurenței.

102. „AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL precizează următoarele.

✂✂✂

Poziția Consiliului Concurenței la argumentele de la pct. 102 – se resping neîntemeiate

✂✂✂

103. „AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL precizează următoarele.

Companiile „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL și „AVB Lider” SRL, sunt implicate împreună în proiectele pe care le dezvoltă și execută în activitatea economică.

În procesul de elaborare a proiectelor, angajatul „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL ✂✂✂ este responsabil pentru executarea schițelor de proiect, iar angajatul „AVB LIDER” SRL, ✂✂✂, este responsabil pentru executarea devizelor de cheltuieli.

Poziția Consiliului Concurenței la argumentele de la pct. 103 – se resping ca neîntemeiate

În cadrul inspecției reprezentanții întreprinderilor au comunicat următoarele:

De elaborarea se ocupă personal la ambele întreprinderi administratorii cu antrenarea angajaților întreprinderii

✂✂✂

Cât privește faptul că, în cadrul elaborării documentelor necesare pentru participarea la achizițiile publice pentru ambele întreprinderi, au fost implicați angajații: ✂✂✂ confirmă suplimentar că în perioada de elaborare a ofertelor, întreprinderile aveau acces la informațiile strategice, sensibile din punct de vedere concurențial. Faptul că ambele întreprinderi aveau sediul pe aceeași adresă/birou, care deși nu este interzis expres de lege, denotă faptul că aceste condiții au facilitat schimbul de informații dintre întreprinderi (în sensul Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice urma să concureze în cadrul procedurilor de achiziții publice).

104. „AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL precizează următoarele.

Tehnica de birou existentă în oficiu preponderent a fost achiziționată de compania „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL, și oferită gratuit în folosință companiei „AVB LIDER” S.R.L. La rândul său, compania „AVB LIDER” S.R.L asigură întreținerea tehnicii de birou, cum ar fi reîncărcare cartușuri, achiziționarea unor componente pentru tehnică și a consumabilelor pentru birou, pentru folosință de către ambele companii. În consecință ambele companii, fiind situate în același oficiu, folosesc aceeași tehnică de birou și de aceleași consumabile (hârtie și alte accesorii).

Computerele existente la birou, nu sunt personalizate, și nu au parole de acces, respectiv sunt folosite în comun de către angajații ambelor companii, fapt confirmat inclusiv prin print-screenul făcut în timpul inspecției de către angajații Consiliului Concurenței.

Compania „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL, de asemenea, a oferit în comodat companiei „AVB LIDER” SRL mașina autoturn, pentru utilizare la necesitate în cadrul activității economice a acesteia. În consecință ambele companii, folosesc autoturnul, în cadrul activității economice desfășurate.

De curățenia în birou se ocupă XXX, fără a percepe careva plăți pentru servicii de la compania „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL. Mai mult, compania „AVB LIDER” SRL achiziționează produsele chimice pentru curățenie și igienă.

Poziția Consiliului Concurenței la argumentele de la pct. 104 – se resping ca neîntemeiate

Activitatea și utilizarea în comun a infrastructurii de două sau mai multe întreprinderi, nu este interzis de lege. Însă trebuie de precizat faptul că, întreprinderile concurente *nu trebuie* să facă schimb de informații strategice (la caz coordonarea participării), în cadrul achizițiilor publice, care sunt de natură să constituie un schimb de informații sensibile din punct de vedere concurențial, fiind necesar ca discuțiile între întreprinderi și membrii acestora să se limiteze doar la relații de conlucrare în cadrul aceluiasi sediu.

Concomitent, în cadrul inspecție la „AVB Lider” SRL, XXX a comunicat că „Alfa Electro-Montaj Grup” este percepută ca concurent al întreprinderi „AVB Lider” și referitor la participarea la procedurile de achiziții nu se discută (*declarație consemnată în Procesul-verbal privind efectuarea inspecției la întreprinderea „AVB Lider” SRL din XXX*).

Cu privire la cheltuielile suportate în vederea menținerii curățeniei și a altor servicii conexe de către „AVB Lider” SRL, pentru spațiul unde își au oficiile ambele întreprinderi, se consideră că aceasta este o formă de recompensă pentru oferirea bunurilor în comodat și acest fapt atestă doar relații de conlucrare, dar nicidecum capacitate de a determina comportamentul strategic și tactic al întreprinderii „AVB Lider” SRL.

Respectiv, informația prezentată confirmă/întărește poziția Consiliului Concurenței și demonstrează suplimentar existența premiselor de coordonare a comportamentului în cadrul achizițiilor publice.

105. „AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL precizează următoarele.

- Întreprinderile își oferă, fără perceperea unor taxe, tehnica specială deținută.
- Au încheiat contract de prestare de servicii de evidență contabilă cu aceeași întreprindere.
- Au încheiat contract de prestare de servicii cu aceeași întreprindere în partea ce ține de întocmirea documentației tehnice necesare dării în exploatare.

Poziția Consiliului Concurenței la argumentele de la pct. 105 – se resping ca neîntemeiate

În partea ce ține de oferirea reciprocă a tehnicii speciale, fără perceperea unei taxe, la fel, atestă doar relații de conlucrare, dar nici într-un fel capacitatea de a determina comportamentul strategic și tactic al întreprinderilor investigate.

În privința contractelor cu aceleași întreprinderi ce prestează servicii de contabilitate și întocmirea documentației tehnice necesare dării în exploatare, de obicei întreprinderile ce activează în domeniul prestărilor de servicii de tipul dat efectuează astfel de servicii pentru un număr mare de întreprinderi. Respectiv, toate întreprinderile care au încheiat contracte de prestării de servicii cu întreprinderile date, nu pot fi considerate ca întreprinderi dependente sau controlate de aceeași/ aceleași persoane în sensul Legii concurenței.

106. „AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL precizează următoarele.

Compania „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL a oferit în împrumut companiei „AVB Lider” SRL materiale pentru efectuarea lucrărilor care nu au fost plătite de către „AVB Lider” SRL. Soldul datoriei la data de ~~XX~~ a constituit ~~XX~~ lei.

Totodată, întreprinderea „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL nu a somat, nu a impus întoarcerea datoriei și nici nu a impus penalizarea la suma datoriei către „AVB lider” SRL, fapt ce denotă relația privilegiată dintre aceste companii, care se datorează afilierii de fapt a acestora.

Poziția Consiliului Concurenței la argumentele de la pct. 106 – se resping ca nerelevante.

Faptele invocate privind acordarea bunurilor în împrumut, la fel, atestă doar relații de conlucrare, dar nici într-un fel capacitatea de a determina comportamentul strategic și tactic al întreprinderilor investigate.

Consiliul Concurenței analizează comportamentul întreprinderilor în cadrul procedurii de achiziție publică din anul 2019, respectiv informațiile și actele prezentate nu sunt relevante speței.

107. „AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL precizează următoarele.

Consiliul Concurenței nu a demonstrat acordul anticoncurențial a încălcării prin obiect și respectiv în viziunea întreprinderilor urma să fie analizat impactul anticoncurențial al acordului.

Poziția Consiliului Concurenței la argumentele de la pct. 107 – se resping ca neîntemeiate.

Un acord există atunci când părțile aderă la un plan comun care restrânge sau este probabil să restrângă comportamentul lor individual pe o piață, prin stabilirea unor direcții de acțiuni comune sau abținerea de la a acționa pe piață într-un anumit sens. Forma unui acord nu este importantă pentru a fi incidente regulile de concurență, putând fi atât scrisă, cât și orală, explicită sau dedusă din comportamentul părților. La caz, întreprinderile „AVB Lider” SRL și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL au adoptat o conduită anticoncurențială în cadrul achizițiilor investigate, realizând o practică concertată cu elemente de coordonare a ofertele de participare în cadrul procedurilor.

În susținerea afirmației că acordul anticoncurențial și/sau practică concertată analizată reprezintă o restricție a concurenței ca obiect, au fost luați în considerare următorii factori:

- conținutul acordului;
- scopurile obiective ale acestora;
- contextul în care se aplică sau urmează a fi aplicat acordul;
- comportamentul efectiv al părților pe piață, precum și atitudinea acestuia de a împiedica, restrânge sau denatura concurența.

În ceea ce privește analiza *conținutului acordului* anticoncurențial și / sau practicii concertate, s-a luat în considerare comportamentul întreprinderilor la procedurile de achiziții publice analizate.

Scopul obiectiv al acordului anticoncurențial și/sau practicii a rezultat din comportamentul adoptat de întreprinderi cu ocazia de participare la achizițiile publice din 2019. În acest context, acordul a avut scop ca asigurarea adjudecării contractului întreprinderii stabilite în prealabil ✂✂✂.

Este necesar de menționat că ambele întreprinderi îndeplineau condițiile de participare stabilit de entitățile contractante prin documentație de atribuire pentru

a depune oferta individuală, situație în care ar fi existat incertitudine în cadrul procedurii de achiziții și pe cale de consecință s-ar fi manifestat concurența.

În ceea ce privește *contextul economic și juridic* în care s-a derulat înțelegerea anticoncurențială, achizițiile publice au fost desfășurate în conformitate cu Legea privind achizițiile publice nr. 131/2015.

Oferta este reprezentată de întreprinderile care îndeplinesc criteriile de calificare și selecție stabilite de autoritatea contractantă prin documentația de atribuire și care își manifestă intenția de a participa la procedura de achiziție publică.

În cadrul procedurilor de achiziții publice pentru atribuirea contractului de achiziție, întreprinderile participante trebuie să concureze în mod real pentru câștigarea acestor contracte. Decizia de a participa la o procedură de achiziție publică aparține fiecărei întreprinderi în parte și face parte din strategia comercială a societății, fără a exista comunicări cu ceilalți operatori.

Oferta în cadrul achiziției trebuie să reprezinte rezultatul unor pluralități de manifestări independente de voință. În măsura în care reprezintă însă rezultatul concertării, acestea au aptitudinea de a induce în eroare autoritatea publică contractantă asupra naturii, întinderii, scopului și intensității concurenței, ce ar trebui să se manifeste între întreprinderi independente, are aptitudinea de a limita concurența.

Analiza *aptitudinii acordului* de a împiedica, restrânge sau denatura concurența pe piețele analizate are ca consecințe potențialele efecte de restrângere, împiedicare, denaturare a concurenței, fără a fi necesară demonstrată producerii efective a acestora.

În cazul de față, aptitudinea acordului anticoncurențial și/sau practicii concertate de a afecta concurența rezultă din faptul că, în cadrul procedurii de achiziții publice de referință, aceasta a fost eliminată între întreprinderile investigate care au decis să nu mai concureze între ele, înlocuind concurența reală cu o cooperare efectivă.

Cu referire la participarea în comun a întreprinderilor la procedurile de achiziții, este relevant, inclusiv circumstanțele inducerii în eroare a părții contractante, acțiunile îndreptate spre camuflarea conlucrării acestora prin ~~XXX~~ indică la conștientizarea de către întreprinderi a gravității faptelor comise (încălțării legislației Republicii Moldova) și denotă că comportamentul adoptat de întreprinderi a avut ca scop final trucarea ofertei.

Mai mult, întreprinderile au confirmat în observații că „Consiliul Concurenței constată la justa valoare: ~~XXX~~ schimbul de informații strategice ~~XXX~~ între întreprinderile implicate, precum și coordonarea acțiunilor în cadrul

procedurii de achiziție publică analizată”, respectiv acțiunile anticoncurențiale constatate de Consiliul Concurenței sunt considerate de întreprindere întemeiate.

Totodată, practicile care prin ele însele urmăresc restricționarea concurenței, nu se pot justifica printr-o analiză a contextului economic în care s-a produs comportamentul anticoncurențial investigat.

108. **În concluzie**, în observațiile oferite de întreprinderi nu au fost prezentate probe pertinente privind exercitarea controlului de către XXX – administratorul „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL față de „AVB Lider” SRL, inclusiv exercitarea unei influențe decisive asupra comportamentului strategic pe piață. Toate argumentele invocate de întreprinderi pentru probarea afilierii întreprinderilor „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL și „AVB Lider” SRL, în sensul noțiunilor de întreprinderi dependente, grup de întreprinderi și alte noțiuni prevăzute la art. 4 din Legea concurenței reprezintă o interpretare eronată a prevederilor legale și, prin urmare, aceste argumente se consideră neîntemeiate.
109. În acest sens, este imperios de a explica noțiunile de „întreprindere” și „unitate economică unică” prin prisma jurisprudenței Uniunii Europene, care a stat la baza ajustării legislației Republicii Moldova.
110. În primul rând, trebuie de menționat faptul că jurisprudența ce ține de constatarea unei unități economice unice (sau unui grup de întreprinderi dependente), în contextul acordurilor încheiate între întreprinderi, de obicei se referă la cazurile în care sunt analizate acordurile între întreprinderi-mamă și întreprinderi-fiice sau întreprinderi cu același proprietar (a se reține cazurile: C-73/95 P, *Viho Europe v. Commission*, ECLI:EU:C:1996:405, Cauza 107/82, *AEG-Telefunken AG v Commission*; ECLI:EU:C:1983:293, Cauze conexe C-201/09 P și C-216/09 P, *ArcelorMittal Luxembourg SA v Commission*; ECLI:EU:C:2011:190 etc.).
111. Mai mult decât atât, prin mai multe hotărâri a fost stabilită regula, **„simplul fapt că capitalul a două societăți comerciale distincte aparține aceleiași persoane nu este suficient, în sine, pentru a stabili existența, între aceste două societăți, a unei unități economice care să aibă drept consecință, că acțiunile uneia pot fi imputate celeilalte”**.¹⁶ În altă ordine de idei, chiar și constatarea că între două întreprinderi există legătura structurală directă prin același proprietar, încă nu este suficientă pentru constatarea unei singure unități economice. În primul rând, trebuie să existe posibilitatea de a exercita de către o întreprindere o influență decisivă asupra comportamentului unei alte întreprinderi.

¹⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:62007TJ0144>, pct. 313

Cauza C-196/99 P, *Siderúrgica Aristrain Madrid SL v Comisia*; ECLI:EU:C:2003:529, pct. 99

Cauze conexe C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P până la C-208/02 P și C-213/02 P, *Dansk Rørindustri A/S și alții v Comisia*; ECLI:EU:C:2005:408, pct. 118)

112. În prezenta cauză, fiecare din întreprinderile implicate au avut posibilitatea de a lua decizii independente. Faptul $\times\times\times$. Chiar dacă cele 2 (două) întreprinderi ar fi fost în relații de cooperare economică strânsă, fiecare din cele 2 (două) întreprinderi își menținea drepturile de luare a deciziilor independente, mai ales în contextul participării la procedurile de achiziții publice.
113. Toate normele și principiile invocate supra au o deosebită importanță în cazul participării întreprinderilor la procedurile de achiziții publice. Orice licitație este în sine un proces competitiv. Prin urmare, toți participanții la un astfel de proces au o obligație să asigure independența în luarea oricăror decizii legate de participare la licitații. Între participanții la licitații nu trebui să existe niciun schimb de informații sensibile legate de licitația respectivă, chiar și între întreprinderile între care există relații de parteneriat sau cooperare. Nerespectarea acestei obligații duce la coluziune între întreprinderi și constatarea unui acord anticoncurențial.
114. Mai mult decât atât, chiar și în cazul întreprinderilor care au legături structurale prin aceiași proprietari sau în situația unor întreprinderi mamă și fiică, aceste circumstanțe nu duc automat la constatarea unității economice unice. Dacă astfel de întreprinderi decid să participe cu oferte separate la vreo licitație, ele trebuie să asigure ca orice acțiune și orice decizie legată de participare la licitație să fie întreprinsă sau luată independent, fără influență reciprocă și schimbul de informații sensibile, nemaivorbind de pregătirea comună a ofertelor.
115. În prezenta cauză, legătura dintre cele 2 întreprinderi vizate este și mai puțin strânsă, $\times\times\times$, și au avut toate posibilitățile pentru luarea deciziilor independente, dacă au decis că vor participa la licitații publice. Prin urmare, neasigurarea acestei independențe, efectuarea unui schimb de informații sensibile, $\times\times\times$, conduc spre constatarea unui acord anticoncurențial între aceste întreprinderi.
116. Este de reținut și faptul că, în cadrul audierilor, administratorul întreprinderii „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL a confirmat că motivul de bază pentru această coordonare și pentru depunerea a 2 (două) oferte (câte una din numele fiecărei întreprinderi), a fost majorarea șanselor de a câștiga licitația, ceea ce denotă intenția de a reduce situația de incertitudine care este inerentă oricărui proces competitiv, în special, licitațiilor publice.
117. Astfel de abordare se confirmă nu doar prin prisma jurisprudenței Uniunii Europene, dar și prin practica unor autorități naționale din UE, care se bazează pe aceleași reguli și noțiuni, de ex. Curtea Supremă Administrativă din Lituania în Cazul administrativ nr. A552-2016/2012, Procedură nr. 3-61-3-01209-2011-9, a menținut decizia autorității de concurență prin care s-a stabilit *participarea cu oferte trucate a întreprinderilor care se declarau dependente*, în acest sens,

invocând că una și aceeași persoană deținea 100% din acțiunile companiei UAM Eksortus și 50% acțiuni din compania UAB Specialus montažas-NTP. Curtea Supremă Administrativă Lituaniană a comunicat că nu este de acord cu punctul de vedere al întreprinderilor care susțin că întreprinderile au acționat ca o singură unitate economică în sensul dreptului concurenței, întrucât erau legate între ele prin acționari și angajați comuni. Motivând acest dezacord în felul următor – esența organizării unei proceduri de achiziții publice constă în faptul că operatorii economici concurează între ei pentru obținerea unui contract prin depunerea de oferte pe o bază concurențială, iar autoritatea contractantă o alege pe cea mai bună dintre acestea. Astfel, având în vedere însăși esența și semnificația procedurii de achiziții, solicitanții și celelalte întreprinderi care participă la procedura de achiziție publică și depun oferte sunt considerați concurenți de partea contractantă, întrucât simpla depunere de oferte, care sunt considerate de autoritatea contractantă ca fiind în concurență una cu cealaltă, în cadrul aceleiași proceduri de achiziții publice, indică că întreprinderile acționează în calitate de concurenți. Faptul că întreprinderile au acționari și angajați comuni și pot fi considerate întreprinderi legate (dependente) între ele nu este relevant în sensul dreptului concurenței în cazul dat¹⁷.

118. Pe cale de consecință, toate argumentele invocate de către întreprinderile „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL și „AVB Lider” SRL, precum că nu sunt independente și formează un grup de întreprinderi și, prin urmare, între ele nu pot exista acorduri anticoncurențiale sunt contrare prevederilor Legii concurenței și jurisprudenței relevante și se resping ca neîntemeiate.

VI. CONCLUZII ȘI CONSECINȚE

Caracteristica încălcării

119. Un cartel nu se bazează de obicei pe o acțiune unică sau izolată, ci mai degrabă funcționează prin intermediul unui ansamblu de acțiuni având însă un scop comun urmărit de întreprinderile participante care se poate derula pe durate mari de timp.
120. Cu toate că un cartel este un demers comun, fiecare participant poate juca rolul său specific. Acordurile sunt în mod inevitabil rezultatul colaborării mai multor întreprinderi care sunt coautoare ale încălcării, dar a căror participare la încălcarea respectivă poate avea diferite forme. Astfel, o încălcare a art. 5 din Legea concurenței poate fi nu numai rezultatul unei acțiuni izolate și, de asemenea, al unei serii de acțiuni sau al unui comportament continuu.
121. În cazul investigat, părțile implicate în vederea participării la procedurile de achiziții publice în anul 2019, au coordonat comportamentul având un singur

¹⁷ <https://liteko.teismai.lt/viesasprendimupaieska/tekstas.aspx?id=f941dd2c-31a3-4ea4-824f-d3851f355606>

scop anticoncurențial, și anume distorsionarea concurenței prin participarea cu oferte trucate la licitații sau la orice alte forme de concurs de oferte.

122. La realizarea acestui scop întreprinderile au adoptat un comportament de simulare a concurenței. Așadar, conduita întreprinderilor reprezintă un comportament continuu caracterizat printr-un singur scop, constituind o încălcare unică și continuă realizată în anul 2019.

Consecințele juridice

123. Individualizarea sancțiunilor prevăzute la art. 72 din Legea concurenței se face ținând cont de gravitatea și durata faptei, criterii prevăzute de art. 72 alin. (3) și (5) din Lege. Totodată, cuantumul amenzii se bazează pe determinarea unui nivel de bază care se poate majora în cazul existenței circumstanțelor agravante sau se poate reduce în cazul existenței circumstanțelor atenuante.
124. În conformitate cu art. 72 alin. (3) lit. c) din Legea concurenței, pentru faptele de gravitate mare (încălcarea art. 5 alin. (1) și alin. (3) lit. d), art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței), se sancționează cu amendă de la 2% până la 4% din cifra totală de afaceri realizată de întreprinderi în anul anterior sancționării.
125. Nivelul de bază se obține prin înmulțirea procentului determinat în funcție de gradul de gravitate cu factorul aferent duratei încălcării.
126. Evaluarea gravității unei încălcări se face de la caz la caz, pentru fiecare tip de încălcare, luându-se în considerare împrejurările relevante ale cazului.
127. În sensul prezentei decizii, se reține ca circumstanță care indică la caracterul grav al faptei anticoncurențiale, încălcarea prin obiect, care prin caracterul său afectează mediul concurențial și în consecință, bugetul de stat.
128. Având în vedere comportamentul efectiv al întreprinderilor, numărul și rezultatele procedurilor de achiziții publice la care a fost implementat acordul anticoncurențial, se stabilește cuantumul sancțiunii de 2% atât pentru „AVB Lider” SRL cât și pentru „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL.
129. Conform prevederilor art. 72 alin. (5) din Legea concurenței, în funcție de durată, faptele se împart în 3 categorii: fapte de scurtă durată (mai puțin de un an) sau cu consumare instantanee: factor 1; fapte de durată medie (de la un an la cinci ani): factor 1,2; și fapte de lungă durată (peste cinci ani): factor 1,4. Respectiv, nivelul de bază al amenzii se obține prin înmulțirea procentului determinat în funcție de gradul de gravitate cu factorul aferent duratei încălcării.
130. În conformitate cu Legea nr. 131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice, *achiziția publică* reprezintă procurarea, prin intermediul unui contract de achiziții publice, de bunuri, de lucrări sau servicii de către una sau mai multe autorități contractante de la operatorii economici selectați de acestea, indiferent dacă bunurile, lucrările sau serviciile sunt destinate sau nu unui scop public.

Astfel, aceasta constă din totalitatea acțiunilor autorității contractante, în contextul achiziției respective, până la semnarea contractului de achiziții.

131. În conformitate cu art.74 alin.(3) din Legea privind achizițiile publice, ofertanții sunt informați, la momentul solicitării ofertelor, despre condițiile de încheiere a contractului de achiziții publice. Informarea ofertanților este realizată prin intermediul publicării de către autoritatea contractantă a anunțului de participare/ documentației de atribuire.
132. Durata încălcării constatate include perioada din momentul publicării anunțului de participare/ documentației de atribuire a achizițiilor, la organizarea și desfășurarea cărora au fost identificate semne anticoncurențiale (prima din cele investigate/ analizate) până la semnarea contractului cu autoritatea contractantă în temeiul ofertei concertate pe care a prezentat-o întreprinderea (ultima din cele investigate/ analizate).
133. Prin urmare, în cazul investigat, coordonarea acțiunilor întreprinderilor „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL și „AVB Lider” SRL în cadrul procedurilor de achiziție publică au avut loc în perioada 25.02.2019 – 29.10.2019 și, drept urmare, se încadrează în categoria – fapte de scurtă durată (mai puțin de un an), respectiv aplicarea factorului de durată 1.
134. La individualizarea sancțiunilor, Consiliul Concurenței va lua în considerare toate circumstanțele cazului, care pot conduce la o diminuare sau la o majorare a nivelului de bază al amenzilor.
135. În conformitate cu art. 73 alin. (1), nivelul de bază al amenzii pentru încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale poate fi majorat sau redus cu un procent cuprins între 5% și 10% din cuantumul nivelului de bază stabilit în conformitate cu art. 72 pentru fiecare circumstanță agravantă ori atenuantă constatată.
136. La caz, în cadrul audierilor din XXX, la care a participat administratorul întreprinderii „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL – XXX, a menționat că dumnealui coordona activitățile ambelor întreprinderi în ceea ce ținea de participarea lor la licitațiile publice investigate. Prin urmare, XXX, efectiv, a confirmat rolul de conducător la încălcarea legislației. Conform prevederilor art. 73 alin. (2) lit. d) din Legea concurenței, rolul de conducător la încălcare constituie circumstanță agravantă. Prin urmare, în conformitate cu art. 73 alin. (1) din Legea concurenței, nivelul de bază al amenzii stabilit urmează a fi majorat cu 10 %, ca circumstanță agravantă a fost reținută următoarea faptă care determină majorarea nivelului de bază al amenzii.
137. Cifra totală de afaceri luată în calcul la stabilirea amenzii este aferentă anului financiar 2022. Întreprinderile investigate au declarat că au obținut următoarele cifre de afaceri din vânzări.

Denumirea întreprinderii	Cifra de afaceri (MDL)
„Alfa Electro-Montaj Grup” SRL	8 810 853,00
„AVB Lider” SRL	2 602 235,00

138. Potrivit art. 36 alin. (4) din Legea concurenței, sumele ce reprezintă amenzi sau alte sancțiuni aplicate de Consiliul Concurenței se fac venit la bugetul de stat, în condițiile legii. Acestea urmează a fi transferate la conturile beneficiarului: Ministerul Finanțelor, codul fiscal: 1006601000037, IBAN MD83TRGAAA14311701000000; prestator beneficiar: Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat.

139. În conformitate cu art. 43 alin. (2) din Codul de executare nr. 443-XV din 24.12.2004, în cazul în care sumele se încasează în beneficiul statului, calitatea de creditor este exercitată de către Ministerul Finanțelor

140. În calitate de debitor în sensul prezentei decizii sunt „AVB Lider” SRL (IDNO 1015600028434) și „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL (INDO 1010600017752).

Urmare, cu considerarea faptelor constatate și a concluziilor expuse în raportul de investigație, a observațiilor asupra raportului de investigație, precum și a audierilor desfășurate la data de 29.12.2022, în temeiul prevederilor art. art. 5, 7, 39, 41, 65, 67, 71-73 din Legea concurenței, **Plenul Consiliului Concurenței**

DECIDE:

1. A constata încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1), alin. (3) lit. d) și art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței nr. 183/2012 (în redacția în vigoare la momentul săvârșirii faptei), de către întreprinderile „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL și „AVB Lider” SRL, prin participarea cu oferte truate în cadrul procedurilor de achiziții publice nr. MD-1550832618231, nr. MD-1562161945657, nr. MD-1568640178094, nr. MD-1571036997332 și nr. MD-1570453813220.
2. A aplica o amendă întreprinderii „Alfa Electro-Montaj Grup” SRL, în cuantum de 193 838,77 MDL (o sută nouăzeci și trei mii opt sute treizeci și opt lei, 77 bani), ceea ce constituie 2,2% din cifra totală de afaceri a întreprinderii pentru anul 2022.
3. A aplica o amendă întreprinderii „AVB Lider” SRL, în cuantum de 52 044,70 MDL (cincizeci și două de mii patruzeci și patru lei, 70 bani), ceea ce constituie 2% din cifra totală de afaceri a întreprinderii pentru anul 2022.
4. Suma amenzii urmează a fi achitate de întreprinderi la bugetul de stat (codul IBAN: MD83TRGAAA14311701000000), în termen de 60 zile lucrătoare de la data comunicării prezentei decizii, cu mențiunea „amendă aplicată de către Consiliul Concurenței în conformitate cu Legea concurenței nr.183 din

11.07.2012”. O copie a actului care confirmă plata va fi transmisă către Consiliul Concurenței.

5. A informa Agenția Achiziții Publice în scopul întreprinderii măsurilor ce se impun în limitele competențelor.
6. Decizia poate fi contestată, în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea acesteia de către părți, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, specializat în materie de contencios administrativ (mun. Chișinău, str. Kiev, 3).
7. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștința părților.

Alexei GHERȚESCU
Președinte